

Bruksela, 8 czerwca 2021 r.
(OR. en)

9606/21

JUSTCIV 94
COPEN 263
FREMP 174
JAI 695

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	8636/21
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski w całej Europie

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski w całej Europie, zatwierdzone przez Radę na jej posiedzeniu w dniu 7 czerwca 2021 r. Konkluzje zostaną przekazane do publikacji w Dzienniku Urzędowym.

**KONKLUZJE RADY
W SPRAWIE OCHRONY OSÓB PEŁNOLETNICH SZCZEGÓLNEJ TROSKI W CAŁEJ
EUROPIE**

Wprowadzenie

W odniesieniu do spraw cywilnych

1. Konwencja haska z dnia 13 stycznia 2000 r. o międzynarodowej ochronie osób pełnoletnich (zwana dalej „konwencją haską z 2000 r.”) zawiera postanowienia dotyczące ochrony – w sytuacjach o wymiarze międzynarodowym – osób pełnoletnich, które z powodu zaburzenia lub ograniczenia zdolności osobistych nie są w stanie chronić swoich interesów.
2. W dniu 24 października 2008 r. Rada przyjęła konkluzje, w których zachęciła:
 - a) państwa członkowskie, które już stwierdziły, że są zainteresowane przystąpieniem do konwencji haskiej z 2000 r., aby rozpoczęły jak najszybciej realizację procedur podpisania lub ratyfikacji tej konwencji lub aktywnie kontynuowały realizację takich procedur, oraz
 - b) Komisję, aby uważnie śledziła doświadczenia związane ze stosowaniem konwencji haskiej z 2000 r., mając na uwadze odnośne dyskusje w ramach konferencji haskiej i na forum Rady Europy.

W konkluzjach wskazano również, że w razie konieczności i po zebraniu wystarczających doświadczeń z funkcjonowania konwencji haskiej z 2000 r. można będzie zastanowić się nad dodatkowymi środkami na poziomie UE.

3. W rezolucji z dnia 18 grudnia 2008 r. Parlament Europejski zwrócił się do Komisji o przedstawienie, gdy tylko zebrane zostaną wystarczające doświadczenia z obowiązywania konwencji haskiej z 2000 r., wniosku ustawodawczego w sprawie wzmocnienia współpracy między państwami członkowskimi oraz usprawnienia uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawie ochrony osób pełnoletnich, pełnomocnictw na wypadek niezdolności do czynności prawnych i trwałych pełnomocnictw.
4. W programie sztokholmskim z 2009 r. podkreślono, że konieczność przedstawienia dodatkowych wniosków dotyczących osób pełnoletnich szczególnej troski należy oszacować w świetle doświadczeń zgromadzonych w związku ze stosowaniem konwencji haskiej z 2000 r. przez państwa członkowskie, które są jej stronami lub zostaną nimi w przyszłości, i zachęcono państwa członkowskie do jak najszybszego przyłączenia się do tej konwencji.
5. W rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 1 czerwca 2017 r. zachęcono państwa członkowskie do podpisania i ratyfikowania konwencji haskiej z 2000 r. i do promowania samostanowienia osób pełnoletnich przez wprowadzenie do systemów prawnych państw członkowskich przepisów dotyczących pełnomocnictw na wypadek niezdolności do czynności prawnych. Wydano również zalecenia dla Komisji na ten temat, zauważając, że ochrona osób pełnoletnich szczególnej troski, w tym osób z niepełnosprawnościami, wymaga kompleksowego zestawu konkretnych i ukierunkowanych działań. W rezolucji wezwano Komisję do przyjęcia wniosku dotyczącego rozporządzenia mającego na celu poprawę współpracy między państwami członkowskimi i zagwarantowanie automatycznego uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawie ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski oraz pełnomocnictw na wypadek niezdolności do czynności prawnych.
6. Konwencja haska z 2000 r. została do tej pory ratyfikowana przez dziesięć państw członkowskich, a podpisana przez sześć innych.¹

¹ Aktualny wykaz państw-stron konwencji jest dostępny na stronie:
<https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71>.

7. Jako instrument praw człowieka wyraźnie wpisujący się w rozwój społeczny Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (zwana dalej „konwencją CRPD”), której UE i jej państwa członkowskie są stronami, definiuje pojęcie osób z niepełnosprawnościami szeroko. Konwencja CRPD spowodowała zmianę paradygmatu w odniesieniu do zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami poprzez stwierdzenie, że wszystkie osoby z niepełnosprawnościami powinny posiadać zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych na zasadzie równości z innymi osobami. Wymaga ona od państw-stron podjęcia odpowiednich kroków w celu wsparcia osób z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze swojej zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych. Mimo że konwencja o prawach osób z niepełnosprawnościami poświęcona jest osobom z niepełnosprawnościami i nie zajmuje się niepełnosprawnościami z perspektywy wymogu „szczególnej troski”, ale raczej zastosowano w niej podejście oparte na prawach człowieka, konwencja haska z 2000 r. powinna być wdrażana z pełnym poszanowaniem konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Wdrożenie tych dwóch instrumentów ma służyć propagowaniu i ochronie praw osób z niepełnosprawnościami.

W odniesieniu do spraw karnych

8. W programie sztokholmskim położono również silny nacisk na wzmocnienie praw osób fizycznych w postępowaniu karnym, a w pkt 2.4 tego programu Rada Europejska pozytywnie odniosła się do przyjęcia przez Radę harmonogramu wzmocnienia praw procesowych osób podejrzanych lub oskarżonych, w którym zachęcono również Komisję do przedstawienia wniosków przewidzianych w harmonogramie, w tym dotyczących specjalnych zabezpieczeń dla osób podejrzanych lub oskarżonych wymagających szczególnego traktowania (środek E).

9. Do chwili obecnej zgodnie z planem działania przyjęto sześć środków dotyczących praw procesowych w postępowaniu karnym, a mianowicie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE (w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym), 2012/13/UE (w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym) i 2013/48/UE (w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności), a także dyrektywy (UE) 2016/343 (w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym), 2016/800 (w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci, to jest osób, które nie ukończyły 18 lat, będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym) i 2016/1919 (w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania); w zakresie, w jakim dyrektywy te dotyczą szczególnych potrzeb osób podejrzanych lub oskarżonych szczególnej troski, potrzeby te muszą być uwzględnione przy wdrażaniu tych aktów.
10. W zaleceniu Komisji z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie gwarancji procesowych dla osób szczególnej troski podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym wezwano państwa członkowskie do wzmocnienia niektórych praw procesowych wszystkich podejrzanych lub oskarżonych szczególnej troski, którzy nie są w stanie zrozumieć postępowania karnego i skutecznie w nim uczestniczyć ze względu na swój wiek, stan umysłowy lub fizyczny bądź niepełnosprawność. Zalecenie to dotyczy zatem osób pełnoletnich szczególnej troski. Ze swej natury nie przewiduje jednak możliwości do wyegzekwowania na drodze prawnej praw lub obowiązków, i tylko jedno państwo członkowskie zgłosiło przyjęcie środków koniecznych do wdrożenia zalecenia.
11. W pkt 2.3.4 programu sztokholmskiego wezwano Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na ofiary przestępstw. Zgodnie z tym zapisem w dniu 10 czerwca 2011 r. Rada przyjęła rezolucję w sprawie harmonogramu działań na rzecz wzmocnienia praw i ochrony ofiar, w szczególności w postępowaniu karnym.

12. W dyrektywie 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanowiono normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw w celu zapewnienia, by ofiary przestępstwa otrzymały odpowiednie informacje, wsparcie i ochronę oraz by mogły uczestniczyć w postępowaniu karnym. Akt ten zmierza do promowania prawa do godności, życia, integralności fizycznej i psychicznej, wolności i bezpieczeństwa, prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, prawa własności, zasady niedyskryminacji, zasady równości kobiet i mężczyzn, praw dzieci, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, jak również prawa do rzetelnego procesu sądowego. Dyrektywa ta nie wpływa na dalej idące przepisy zawarte w innych aktach prawnych Unii, które w sposób bardziej ukierunkowany ujmują kwestię potrzeb szczególnych kategorii ofiar, takich jak ofiary handlu ludźmi oraz dzieci będące ofiarami niegodziwego traktowania w celach seksualnych, wykorzystywania seksualnego oraz pornografii dziecięcej.
13. W pierwszej Strategii UE w zakresie praw ofiar (2020–2025)² uznano, że ofiarom w najtrudniejszym położeniu, takim jak ofiary z niepełnosprawnościami i będące osobami starszymi, szczególnie trudno jest uczestniczyć w postępowaniu karnym i poradzić sobie z następstwami przestępstwa.
14. Sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady oceniające wdrożenia dyrektywy o prawach ofiar³ i dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu ochrony⁴ dowodzą, że aby wyzwolić pełen potencjał tych instrumentów, konieczne są dalsze postępy.

² COM(2020) 258 final z 24.6.2020 r.

³ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW, COM (2020) 188 final z 11.5.2020.

⁴ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony, COM(2020) 187 final z 11.5.2020.

Uwagi Rady

Uwagi ogólne

15. Unijna strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 odnosi się do różnych wyzwań, z którymi mierzą się te osoby, w tym niepełnosprawne osoby starsze, i ma na celu dokonanie postępów we wdrażaniu wszystkich obszarów konwencji CRPD na szczeblu UE i państw członkowskich. W strategii tej wskazano, że Komisja będzie pracować z państwami członkowskimi nad wykonywaniem konwencji haskiej z 2000 r. zgodnie z konwencją CRPD.
16. Kryzys związany z pandemią COVID-19 dotyka całe społeczeństwo, ale szczególnie te osoby pełnoletnie, które już przed nią wymagały szczególnej troski.
17. Starzenie się społeczeństwa to zjawisko oddziałujące na nasze życie społeczne: w całej Europie osób starszych jest coraz więcej, przy czym rośnie także ich udział w populacji.
18. W sprawozdaniu na temat starzenia się społeczeństwa 2021 wydanym przez Komisję Europejską w dniu 20 listopada 2020 r. przewiduje się, że całkowita populacja UE w dłuższej perspektywie ma się zmniejszać, a struktura wiekowa w nadchodzących dekadach znacznie się zmieni. Oczekuje się, że populacja UE skurczy się z 447 mln osób w 2019 r. do 424 mln w 2070 r., a w tym czasie populacje państw członkowskich będą się dramatycznie starzeć ze względu na dynamikę płodności, oczekiwaną długość życia i migracje. Zgodnie z prognozami mediana wieku ma w nadchodzących dekadach wzrosnąć o pięć lat.
19. Znaczna grupa osób pełnoletnich boryka się z ograniczeniami: Eurostat szacuje, że do 2050 r. już jedna piąta populacji UE będzie miała jakąś formę niepełnosprawności. Wiele z tych osób wymaga już lub będzie wymagało szczególnej troski i, ze względu na różnorakie nadal istniejące bariery dla osób z poważną niepełnosprawnością umysłową lub fizyczną, nie jest lub nie będzie w stanie chronić własnych interesów bez odpowiedniego wsparcia.

20. Ta sytuacja wpływa na zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych osób pełnoletnich szczególnej troski, które stają w obliczu wyzwań i trudności dotyczących ochrony swoich praw, obrony swoich interesów i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w swoim państwie lub w sytuacjach transgranicznych. W sytuacjach transgranicznych, na przykład w przypadku osób mieszkających w państwie innym niż państwo ich obywatelstwa, trudności te mogą zostać spotęgowane przez dodatkowe przeszkody dotyczące języka, reprezentowania lub dostępu do systemu sądowego czy usług publicznych w ogóle.
21. Przywołując konkluzje Rady z 2020 r. pt. „Dostęp do wymiaru sprawiedliwości – wykorzystanie możliwości wynikających z cyfryzacji”, odnoszące się do potrzeb osób pełnoletnich szczególnej troski w odniesieniu do cyfrowego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, szczególną uwagę należy zwrócić na dalsze wspieranie poprawy ich umiejętności cyfrowych i dostępu tych osób do informacji, z myślą o ochronie ich praw.
22. Swoboda przemieszczania się i pobytu osób w UE stanowi fundament unijnego obywatelstwa, a status osoby szczególnej troski nie może być przeszkodą dla pełnego korzystania z jakiegokolwiek prawa.
23. Podczas wymiany poglądów na nieformalnym posiedzeniu w dniu 29 stycznia 2021 r. ministrowie sprawiedliwości podkreślili znaczenie konwencji haskiej z 2000 r. jako środka ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski. Ministrowie zaznaczyli, że pierwszym krokiem powinno być ratyfikowanie tej konwencji przez większą liczbę państw członkowskich. Rozmawiali również o możliwości wzmocnienia unijnych ram mających ułatwić swobodny przepływ orzeczeń w sprawie ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski. W obszarze prawa karnego ministrowie podkreślili potrzebę lepszego wdrażania istniejących ram prawnych w celu zapewnienia osobom pełnoletnim szczególnej troski pełnego korzystania z praw oraz ochrony, w przypadku gdy stają się one ofiarami przestępstwa.

24. Obecnie brak jednolitych przepisów prawa prywatnego międzynarodowego w obszarze współpracy sądowej w sprawach cywilnych dotyczących ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski w sytuacjach transgranicznych w całej UE oraz istnieją różnice między przepisami państw członkowskich mającymi zastosowanie do jurysdykcji, prawa właściwego, a także uznawania i wykonywania środków ochrony. Różnorodność przepisów dotyczących tych kwestii może utrudnić osobom pełnoletnim szczególnej troski korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu w wybranym przez siebie państwie członkowskim. Może także ograniczyć tym obywatelom możliwość uzyskania odpowiedniej ochrony w odniesieniu do administrowania ich majątkiem w kontekście transgranicznym.
25. Prawo do samostanowienia jest prawem podstawowym, a pełnomocnictwo do reprezentowania, za pośrednictwem którego osoba pełnoletnia dokonała z wyprzedzeniem ustaleń dotyczących opieki nad nią lub reprezentowania jej, powinny być honorowane w całej UE.
26. Konwencja haska z 2000 r. zawiera postanowienia dotyczące ochrony – w sytuacjach o wymiarze międzynarodowym – osób pełnoletnich, które z powodu zaburzenia lub ograniczenia zdolności osobistych nie są w stanie chronić swoich interesów. Konwencja ta ma na celu zapobieganie konfliktom między systemami prawnymi umawiających się stron w odniesieniu do jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania środków ochrony osób pełnoletnich, zapewniając równocześnie, że pełnomocnictwo do reprezentowania ma moc prawną w innym państwie-umawiającej się stronie oraz ustanawiając mechanizm współpracy administracyjnej między stronami.
27. Osoby pełnoletnie szczególnej troski mogą doświadczać szczególnych trudności w kontekście transgranicznym w UE, na przykład gdy orzeczenie wyznaczające przedstawiciela wydane w jednym państwie członkowskim musi zostać uznane w innym, lub gdy konieczne są działania dotyczące ich nieruchomości lub rachunków bankowych za granicą, w wielu przypadkach w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

28. Niektórzy paneliści biorący udział w zorganizowanej w dniu 30 marca 2021 r. konferencji wysokiego szczebla poświęconej dalszym działaniom na rzecz ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski w całej Europie podkreślili, że chociaż ważne jest budowanie doświadczenia z wykonywania konwencji haskiej z 2000 r. i ocena jego wyników, UE powinna być bardziej ambitna i dążyć do dalszego zbliżania przepisów prawa prywatnego międzynarodowego, by zapewniać skuteczną ochronę osób pełnoletnich szczególnej troski na podstawie zasady wzajemnego uznawania.

W odniesieniu do spraw karnych

29. Coraz szersze korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu znajduje odzwierciedlenie w stale rosnącej liczbie osób biorących udział w postępowaniach karnych w państwie członkowskim innym niż państwo ich obywatelstwa.
30. Osoby pełnoletnie szczególnej troski, które są podejrzane lub oskarżone w postępowaniu karnym, mogą napotkać szereg trudności, które ograniczają pełne korzystanie przez nie z praw proceduralnych i naruszają prawo do rzetelnego procesu sądowego.
31. UE i jej instytucje powinny reagować na problemy i trudności, z którymi mierzą się obywatele europejscy, gdy korzystają z przysługujących im praw, zwłaszcza w sytuacjach transgranicznych, a także zapewnić wszystkim obywatelom europejskim pełny i skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości.
32. Na zorganizowanej w dniu 30 marca 2021 r. konferencji wysokiego szczebla poświęconej dalszym działaniom na rzecz ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski w Europie podkreślono, że względem osób szczególnej troski należy przewidzieć gwarancje proceduralne, co z kolei wymaga określenia i uznania ich szczególnych potrzeb, brania tych potrzeb pod uwagę przez cały czas uczestnictwa tych osób w postępowaniu karnym i zapewniania wsparcia, dzięki któremu osoby podejrzane i oskarżone będą w pełni rozumieć istotę postępowania i jego następstwa oraz skutecznie uczestniczyć w takich postępowaniach karnych, a także ochrony osób szczególnej troski będących ofiarami.

Wnioski

33. Mając na uwadze powyższe, Rada uważa, że należy kontynuować prace nad wzmocnieniem ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski w UE, zarówno w odniesieniu do spraw cywilnych, jak i karnych.
34. W związku z tym – podkreślając potrzebę unikania powielania przepisów – wzywa Komisję i państwa członkowskie, by w ramach swoich kompetencji i z poszanowaniem zasady pomocniczości przyjęły następujące środki:

Rada zwraca się do państw członkowskich:

W odniesieniu zarówno do spraw cywilnych, jak i karnych

- o korzystanie, w miarę możliwości, z dostępnych form finansowania z budżetu UE, takich jak Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, program „Sprawiedliwość” i program „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości”, w celu aktywnego rozwijania działań dotyczących ochrony i propagowania praw osób pełnoletnich szczególnej troski, w tym w obszarze kultury informatycznej i umiejętności cyfrowych;

W odniesieniu do spraw cywilnych

- które są już stronami konwencji haskiej z 2000 r. – o propagowanie większej świadomości co do konwencji haskiej z 2000 r. w sądach, wśród praktyków i wszystkich stron zaangażowanych w jej wdrażanie, zwłaszcza poprzez dzielenie się doświadczeniami i opracowywanie dobrych praktyk;
- biorących udział w procedurze ratyfikacji konwencji haskiej z 2000 r. – o postępy w tych procedurach, tak by jak najszybciej zakończyć ratyfikację, zwłaszcza w kontekście nadchodzącego posiedzenia komisji specjalnej tej konwencji zorganizowanego przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego;
- o rozpoczęcie przez wszystkie pozostałe państwa członkowskie krajowych konsultacji dotyczących jak najrychlejszego przystąpienia do konwencji haskiej z 2000 r. lub poczynienie przez nie postępów w tych konsultacjach;

- o zapewnienie, aby środki krajowe dotyczące ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski były zgodne z konwencją CRPD;

W odniesieniu do spraw karnych

- o zapewnienie prawidłowego i pełnego wdrożenia dyrektywy 2010/64/UE, dyrektywy 2012/13/EU, dyrektywy 2013/48/EU, dyrektywy (UE) 2016/343 i dyrektywy (UE) 2016/1919, i o dzielenie się najlepszymi praktykami, ze szczególnym uwzględnieniem osób pełnoletnich szczególnej troski;
- o dążenie do brania pod uwagę zalecenia Komisji z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie gwarancji procesowych dla osób wymagających szczególnego traktowania podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym;
- o zapewnienie prawidłowego i pełnego wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW;
- o dzielenie się najlepszymi praktykami w zakresie wdrażania dyrektywy 2012/29/UE, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia zintegrowanych i ukierunkowanych usług specjalistycznego wsparcia jako uzupełnienia lub elementu ogólnych usług wsparcia dla ofiar w najtrudniejszej sytuacji, takich jak dostępne usługi uwzględniające aspekt niepełnosprawności, zgodnie ze Strategią UE w zakresie praw ofiar (2020–2025);
- o częstsze stosowanie w ramach UE transgranicznych mechanizmów ochrony ofiar, w tym europejskiego nakazu ochrony;⁵
- o zapewnienie, aby osoby pełnoletnie szczególnej troski, czy to będące podejrzanymi, oskarżonymi czy też ofiarami, były sprawnie identyfikowane i by ich szczególna sytuacja była odpowiednio oceniana, tak by osoby te mogły w pełni korzystać z praw przysługujących im na mocy prawa UE, zgodnie z konwencją CRPD.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony.

Rada zwraca się do Komisji:

W odniesieniu do spraw cywilnych

- o ocenę możliwych działań mających na celu zachęcenie kolejnych państw członkowskich do jak najszybszej ratyfikacji konwencji haskiej z 2000 r.;
- o przeprowadzenie dogłębnego badania służącego dokładnemu rozważeniu ewentualnych dalszych sposobów wzmocnienia ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski w sytuacjach transgranicznych;
- o zastanowienie się nad zasadnością stworzenia w Unii Europejskiej ram prawnych, by ułatwić swobodny przepływ orzeczeń sądowych i pozasądowych dotyczących ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski w obszarze spraw cywilnych, co mogłoby również obejmować pełnomocnictwo do reprezentowania, i o kontynuację prac nad dyrektywami w sprawie leczenia;
- o przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdania w sprawie wyników tego badania, w razie potrzeby wraz z wnioskami ustawodawczymi;

W odniesieniu do spraw karnych

- o przeanalizowanie, czy istnieje potrzeba kompleksowego wzmocnienia gwarancji procesowych dla osób pełnoletnich szczególnej troski, które są podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym, na podstawie badania, które umożliwi refleksję nad tym, jakie powinny być dalsze kroki Unii Europejskiej w kwestii ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski zgodnie z konwencją CRPD;
- o staranne zastanowienie się nad potrzebą określenia jednolitych i wspólnych kryteriów identyfikacji osób pełnoletnich szczególnej troski w postępowaniu karnym, biorąc pod uwagę fakt, że podatność na zagrożenia może wynikać z wielu różnych okoliczności i nie musi mieć jednej wspólnej przyczyny;

- o uwzględnianie szczególnych potrzeb osób pełnoletnich szczególnej troski podczas monitorowania i zapewniania prawidłowego i pełnego wdrażania wyżej wspomnianej dyrektywy 2010/64/UE, dyrektywy 2012/13/UE, dyrektywy 2013/48/UE, dyrektywy (UE) 2016/343 i dyrektywy (UE) 2016/1919, w zakresie w jakim dotyczą indywidualnych potrzeb osób szczególnej troski będących podejrzanymi lub oskarżonymi;
- o propagowanie ukierunkowanej i specjalistycznej ochrony osób pełnoletnich szczególnej troski dzięki możliwości unijnego finansowania oraz unijnej kampanii dotyczącej praw ofiar, jak podkreślono w Strategii UE w zakresie praw ofiar (2020–2025); takie wsparcie i ochrona powinny brać pod uwagę intersekcjonalność wiktymizacji;
- o uwzględnienie indywidualnych potrzeb osób pełnoletnich szczególnej troski przy monitorowaniu i zapewnianiu prawidłowego i pełnego wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW; oraz
- o współpracę z państwami członkowskimi w celu określenia horyzontalnych dobrych praktyk w tym zakresie.
